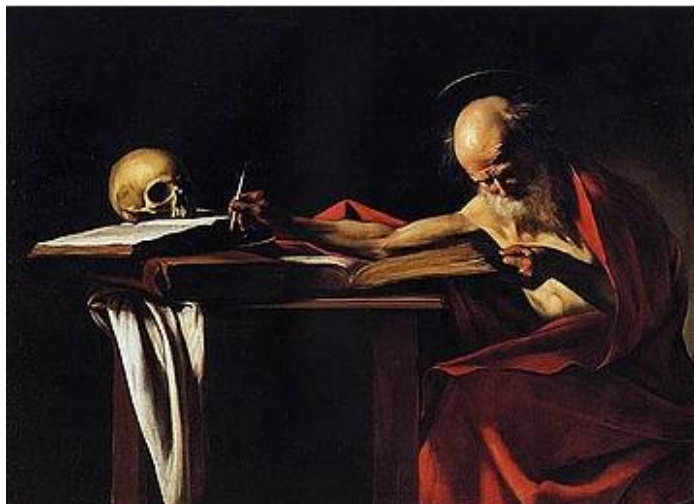

Ο ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΣ ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΠΡΟΠΤΙΚΗ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΥ

Έχει τεθεί πάρα πολλές φορές ο προβληματισμός για το μέλλον και την προοπτική του Τεκτονισμού. Δυστυχώς ο προβληματισμός αυτός επικεντρώνεται συνήθως στο κατά πόσον οι στήλες των εργαστηρίων είναι κατά περίπτωση μεστές αδελφών ή αραιώνουν. Για να δούμε όμως την οποιαδήποτε μελλοντική προοπτική πρέπει πρώτα να εξετάσουμε κατά πόσον οι Τέκτονες εξυπηρετούν ή εκπληρώνουν τις καταστατικές τους αρχές και τον σκοπό για τον οποίον ο Τεκτονισμός ιδρύθηκε ως Φιλοσοφικός - Φιλανθρωπικός - Μυσταγωγικός κλπ !

Η Εγκυκλοπαίδεια τού Νέστορα Λάσκαρη αναφέρει για την καταγωγή τού Τεκτονισμού :

“ Ο Τεκτονισμός, οργανωθείς εις ενιαίον σύνολον το 1717 προϋπήρξεν εν τούτοις ως φιλοσοφική μυστική εταιρία εις την οποίαν εύρον καταφύγιον πλείστοι διωκόμενοι Σοφοί. Είναι ο θεματοφύλακας της Αρχαίας Σοφίας όπως αυτή μας παρεδόθη διά των Αιγυπτιακών καί Ελληνικών Μυστηρίων, διά τού Μεσαιωνικού Ερμητισμού καί διαφόρων άλλων μυστικών σωματείων. Δεν απετέλεσε ποτέ καθαρώς επαγγελματικό σωματείο ούτε απλώς ηθικο-πλαστική οργάνωση, όπως θέλουν μερικοί να ισχυρισθούν ». Έτσι κατά την άποψη μου, ο γνωστός εσωτεριστής και φιλόσοφος Martin Erler, έχει απόλυτο δίκαιο όταν γράφει στο βιβλίο του « ο σύγχρονος άνθρωπος καί το τυπικό » (Μόναχο 1964) τα εξής : « Πρέπει να έχει κανείς μεγάλη δόση παιδαριωδίας, γιά να τον πείσουμε ότι χρειάζεται μιά καλά οργανωμένη αδελφότητα με εντυπωσιακό τυπικό, γιά να τον διδάξουμε, μεμονομένως καί κατω από την αυστηρότερη εχεμύθεια τις δέκα εντολές ή μιά παραλλαγή αυτών, πράγμα που έγινε ήδη από τις πρώτες τάξεις τού δημοτικού σχολείου » !

Ο Τεκτονισμος είναι μεν Φιλανθρωπικό ίδρυμα, αλλά σε πολύ περιορισμένη έκταση και χωρίς αυτό να τού προσάπτει κάποια ιδιαιτερότητα ή να διεκδικεί πρωτεία στον τομέα αυτό . Σύμφωνα με έρευνα που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό “ Φιλάνθρωπος ”, το 2001, σε ολόκληρη την Ελλάδα υπήρχαν 1.043 φιλανθρωπικά ιδρύματα. Όμως η Φιλανθρωπία δεν είναι μόνο χρηματικές δωρεές. « Η φιλανθρωπία είναι ανώτερη επιστήμη και τέχνη, προορισμένη να αποκαταστήσει την ισότητα και την ισορροπία μεταξύ τών ανθρώπων. Είναι επιστήμη γιατί στηρίζεται σε νόμους φυσικούς και λογικούς και επομένως απαιτεί βαθιά γνώση τού ανθρώπου και είναι τέχνη γιατί

ολοκληρώνεται με την συστηματική προσπάθεια και τη σκληρή εργασία για την απτή πραγματοποίηση τής ενότητας μεταξύ τών ανθρώπων τής Γης ». Πέραν όμως τής φιλανθρωπίας, κάτω από το πρίσμα τής ανωτέρω έννοιας, ο Τεκτονισμός είναι κατά βάσιν Μυσταγωγικός. Η Μυσταγωγία είναι η μέθοδος η οποία, εν αντιθέσει με την Φιλοσοφία, αποκαλύπτει βαθμιαία μέσα από τις μυήσεις και κατά κανόνα με τα σύμβολα και τις αλληγορίες, τον τρόπο τής ηθικής διαπαιδαγώγησης και κάθαρσης σαν απαραίτητης προϋπόθεσης κατανόησης τής εσωτερικής γνώσεως τών αληθειών τής Φύσεως και τού Πνεύματος. Γνωρίζουμε όλοι ότι ο Τεκτονικός Ναός, είναι σύμβολο τού 1ου ναού τού Σολομώντα και η έδρα τού Σεβασμίου ταυτίζεται, όπως προσφιλώς λέμε, με την έδρα τού Βασιλιά Σολομώντα. Ο πολύ γνωστός Albert G. Mackey στην εγκυκλοπαίδεια του, στην σελίδα 166, αναφέρει : « Η Καββαλά είναι στενά συνδεδεμένη με την συμβολική επιστήμη τού τεκτονισμού...ολόκληρα τυπικά έχουν δημιουργηθεί με τις αρχές της. Κατά συνέπεια η Καββαλά απαιτεί μιá θέση σε κάθε γενική εργασία πάνω στον Τεκτονισμό ». Ο δε Albert Pike, στο έργο του Ηθική και Δόγμα, μας αναφέρει : « Η Καμπαλά είναι το κλειδί τού Τεκτονισμού και όλων τών αποκρύφων επιστημών ... Όλες οι Τεκτονικές οργανώσεις οφείλουν σε αυτήν τα μυστικά και τα σύμβολα τους » ! « Η αληθινή Φιλοσοφία, η οποία ήταν γνωστή στον Σολομώντα και ασκήθηκε από αυτόν, είναι η βάση στην οποία ο Τεκτονισμός θεμελιώθηκε ». Ας τα κρατησουμε όλα αυτά υπό σημείωση!

Ο όρος Φιλοσοφία χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά, για να δηλωθεί η έρευνα επάνω στις γενικές αρχές. Υπάρχουν όμως και πολλοί άλλοι που οφείλονται στην περιεκτικότητα τής έννοιας τής φιλοσοφίας, αλλά και στην άποψη κάθε φιλοσόφου. Κανένας ορισμός δεν μπορεί να εξαντλήσει το νόημα της και για αυτό κανένας δεν αποδεικνύεται μοναδικός. Θα μου πείτε ότι όπως λένε οι ακαδημαϊκοί στα πανεπιστήμια, φιλοσοφία είναι η οντολογία, είναι η αισθητική, είναι η γνωσιολογία, είναι η ηθική, είναι η μεταφυσική. Κατά την ταπεινή μου άποψη, Όχι ! Όλα αυτά είναι από το περιθώριο. Ένα πράγμα είναι φιλοσοφία. Φιλοσοφία είναι ο στοχασμός τού ανθρώπου επάνω στο φαινόμενο θάνατος. Έτσι όρισε την φιλοσοφία ο Πλάτων, ένας από τούς μέγιστους φιλοσόφους. Στο διάλογό του Φαίδων, δίνει έναν ορισμό και λέει ότι η « φιλοσοφία είναι η μελέτη τού θανάτου » : « το ουδέν άλλο εστίν η ορθώς φιλοσοφούσα και τω όντι τεθνάναι μελετώσα ραδίως ».

Παράλογος ορισμός. Σουρεαλιστικός. Και η φιλοσοφία δεν διδάσκεται με αυτή την οπτική, για αυτό έχουμε και αυτήν την μακρινή σχέση με αυτήν.

Είναι λένε για κάποιους ειδικούς, καθηγητές κ.τ.λ, το τι είπε ο Καρτέσιος, το τι είπε ο Λάιμπνιτς, το τι είπε ο Μπέργκσον, κ.λ.π.

Η όμως φιλοσοφία είναι απλό πράγμα. Ο καθένας μας φιλοσοφεί. Φιλοσοφία σημαίνει ότι σκέπτομαι, στοχάζομαι, και προσπαθώ να βρω τον καλύτερο τρόπο, για να ζήσω με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την ζωή μου. Έτσι οι Τέκτονες είναι φίλοι τής Σοφίας (φιλοσοφούν), διότι όπως μας λέει ο Σωκράτης : « Σοφία είναι να νικήσουμε τον εαυτό μας, ενώ άγνοια να νικηθούμε από αυτόν ». Στην συνέχεια ο Πλάτων, θα μας πεί ότι : « Και το τεθνάναι αυτοίς ήκιστα φοβερόν ». Και όταν έρθει η ώρα να πεθάνουν, λέει, δεν φοβούνται τον θάνατο, διότι ήταν σωστή η πορεία τους σε όλη τους την ζωή και η σχέση τους με το φαινόμενο τού θανάτου. Κατά την μύηση στον βαθμό τού Διδασκάλου ασχολούμαστε με θέματα θανάτου και Αναγέννησης. Λέμε ότι ο μύθος τού Διδασκάλου είναι ένα Ορόσημο - Landmark χωρίς το οποίο ο Τεκτονισμός παύει να έχει υπόσταση και το τυπικό μάς υποδεικνύει ότι στην αρχαία Αίγυπτο ο 3ος βαθμός ονομαζόταν « **Θύρα τού Θανάτου** ». Και τίθεται

απροκάλυπτα το ερώτημα. Μήπως εδώ κρύβεται η βαθύτερη « φιλοσοφία » τού Τεκτονισμού ; Συνεχίζοντας ο Νέστορας Λάσκαρης την αναφορά για την καταγωγή τού Τεκτονισμού λέει : « Ολόκληρη η σειρά τών βαθμών αποδεικνύει ότι πρόκειται περί Θεσμού καθαρώς Αποκρυφιστικού και Μυστηριακού στα σύμβολα τού οποίου απεικονίζεται ολόκληρος η αποκάλυψη τού ΛΟΓΟΥ ». Και καταλήγει σε κάτι όχι και τόσο ενθαρρυντικό : « Πόσοι όμως έχουν την δυνατότητα να αναγνώσουν τα σύμβολα ταύτα ; » Όλες οι Ιερές Γραφές, καθώς και οι μυήσεις τού Τεκτονισμού, έχουν σαν σκοπό να μεταδώσουν ένα νόημα υψηλότερο από αυτό που περιέχεται στις λέξεις. Αυτή την υψηλότερη αλήθεια ο άνθρωπος πρέπει να την κατανοήσει εσωτερικά. Δηλαδή, αυτό το ανώτερο, κρυμμένο εσωτερικό νόημα, δοσμένο με λέξεις και εικόνες τής καθημερινής χρήσης, μπορεί να το συλλάβει κανείς μόνο με την κατανόηση. Εσωτερική εξέλιξη σημαίνει ανάπτυξη τής κατανόησης.

Θα έχουμε λοιπόν μεγάλες παρανοήσεις όταν είμαστε προσκολλημένοι στο γράμμα και όχι στο Πνεύμα ! Οι μυήσεις είναι τα κλειδιά που προσανατολίζουν την κατανόηση. Υπάρχουν δυστυχώς τέκτονες, που ποτέ τους δεν προβληματίστηκαν σοβαρά και οι οποίοι θεωρούν τις μυήσεις και τις τελετουργίες χωρίς κανένα βαθύτερο νόημα, αλλά σαν διακοσμητικά στοιχεία ωραιοποίησης τής ατμόσφαιρας των εργασιών και κάποιοι άλλοι ευτυχώς λίγοι, αν και παραμένουν μέλη, δηλώνουν ασύστολα ότι είναι άθεοι ! Διότι η πλειοψηφία τής σύγχρονης επιστήμης αντιλαμβάνεται το σύμπαν σαν μία καλοκουρδισμένη μηχανή που λειτουργεί με βάση κάποιους κανόνες, ως ένα συνονθύλευμα από άψυχα βασικά δομικά στοιχεία. Σε ένα τέτοιο κόσμο όμως δεν χωράει ο Θεός αλλά ο Θεός θα είναι αυτός ο ίδιος ο άνθρωπος, σε ένα κόσμο που δεν φτιάχτηκε από αυτόν, αλλά που εγωιστικά θα θεωρεί ότι τού ανήκει.

Έκτρινα ωφέλιμη την παρατήρηση αυτή γιατί, με την μελέτη τού Τεκτονικού συστήματος και των μυήσεων εισχωρούμε, όλο και πιά πολύ, στον τομέα νέων εξειδικευμένων γνώσεων.

Αλλά το γεγονός, ότι οι γνώσεις πού αποκτήσαμε ή συλλάβαμε είναι νέες, απαιτεί μια συνειδητή προσπάθεια τού ανθρώπου, από μια ορισμένη άποψη, Δημιουργική. Όμως, η συνήθως μηχανική αντίδραση τού ανθρώπου, προβάλλει πάντα αντίσταση σε μια τέτοια προσπάθεια. Για αυτό και η διαδικασία αυτή προσκρούει σε ένα διπλό εμπόδιο. Το πρώτο είναι η διανοητική κόπωση, αποτέλεσμα τής εξαντλήσεως τών αποθεμάτων ενεργείας πού είναι απαραίτητες για την επιδιωκόμενη συγκέντρωση. Το απόθεμα αυτό, στον συνήθη άνθρωπο, είναι ελάχιστο γιατί συνήθως αποθηκεύει οριακά, καθώς η απορρόφηση της ενέργειας εξουδετερώνεται σχεδόν αμέσως με ανάλογη κατανάλωση που οφείλεται στα προβλήματα τής καθημερινότητας. Έτσι ωθείται ο άνθρωπος να εγκαταλείψει τον δρόμο προς το νέο, επομένως προς το άγνωστο, γιά να αφήσει την σκέψη να κυλήσει σε δρόμους ήδη χαραγμένους, σύμφωνα με μια διαδικασία πού δεν απαιτεί ούτε συνειδητές προσπάθειες ούτε συγκέντρωση. Το δεύτερο εμπόδιο προέρχεται από την ίδια την αδράνεια τής φύσεως τού επιπέδου της ύλης, στην οποία ο άνθρωπος ζεί, που σε κάθε περίπτωση τον παρασύρει στην εγκατάλειψη τών αναζητήσεων τού νέου και τού αγνώστου πού απαιτούν, όπως είπαμε, συνειδητές και δημιουργικές προσπάθειες. Αυτό είναι ένα από τα βασικά προβλήματα τής νέας γενιάς τεκτόνων διότι έτσι απογοητεύονται γρήγορα και αποχωρούν.

Κάποιοι δε και μόνο αν ακούσουν την λέξη μυστήρια ή Καμπαλά το λιγότερο που κάνουν είναι να χαμογελάσουν με συγκατάβαση.

Είναι τόσο σίγουροι για τις θέσεις τους ώστε η βασική μας αρχή « το ουδέν όριο στην έρευνα τής αληθείας » φαίνεται να ηχεί άστοχο στα αυτιά τους. Όμως, ζούμε στην αυγή τής νέας χιλιετίας, όπου το παλαιό θα δώσει την θέση του στο καινούργιο, αβέβαιο μεν αλλά και ταυτόχρονα προκλητικό.

Ασφαλώς, το κύριο χαρακτηριστικό της φιλοσοφικής σκέψης είναι η αναζήτηση τής αλήθειας και όχι η κατοχή της, γιατί κατά τον Πλάτωνα, « η Σοφία είναι χαρακτηριστικό των θεών ». Η γνώση τής αλήθειας είναι υπέρτατο αγαθό. Η λέξη Αλήθεια (άνευ-λήθης) σημαίνει να μην ξεχνούμε. Η Λήθη αυτή σχετίζεται με την άγνοια τής Θείας μας προέλευσης και τού τελικού μας σκοπού, που είναι η επάνοδος στην Θεϊκή Μονάδα. Η κατανόηση τού Θείου πεδίου με το οποίο ο καθένας από εμάς συνδέεται, είναι και ο τελικός σκοπός τής ενσαρκώσεως μας. Στην εποχή μας είναι γεγονός ότι γενικά η φιλοσοφία δεν είναι απαραίτητη στην επιστήμη. Ο λόγος είναι ότι η εξειδίκευση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την καλύτερη απόδοση των υπαλλήλων στις σύγχρονες κοινωνίες. Ίσως το ζητούμενο στην νέα εποχή να είναι ακριβώς αυτό, η παθητικότητα των κοινωνιών, η δημιουργία συνεχών καταναλωτικών αναγκών κ.λ.π.

Ζούμε στον κόσμο της αόρατης και όμως πανταχού παρούσας νέας τάξης πραγμάτων, στον κόσμο τής ραγδαίας τεχνολογικής εξέλιξης και τού υπερκαταναλωτισμού, όπου ο άνθρωπος αναζητεί την προσωπική του ευτυχία στο κυνήγι υλικών αγαθών, χωρίς να μένει χρόνος για να ασχοληθεί με τον « εσωτερικό » του εαυτό και τις πνευματικές του ανάγκες. Επιτυγχάνεται όμως έτσι η ευτυχία ;

Ολοκληρώνεται με αυτόν τον τρόπο ο άνθρωπος ;

Το πνευματικό σκόρπισμα που επέφερε η πολυδιάσπαση τής επιστήμης και η εξειδίκευση των διαφόρων επιστημών σμίκρυνε κατά πολύ τούς πνευματικούς ορίζοντες τού ανθρώπου. Η γνώση που λαμβάνει σήμερα ο άνθρωπος περιορίζεται στο γνωστικό του αντικείμενο. Αλλά και ο Φιλοσοφικός στοχασμός βρίσκεται σε μια κρίσιμη φάση τής ιστορίας του. Δύο δρόμοι ανοίγονται μπροστά του. Ο ένας οδηγεί στα πιο μακρινά όρια της αποσύνθεσης, δηλαδή σε ένα αυθαίρετο δογματισμό ή ένα αθεράπευτο σκεπτικισμό.

Ο άλλος οδηγεί στην ανασύνθεση, δηλαδή σε μια αποφασιστική επανατοποθέτηση όλων των ζητημάτων και την αυστηρότερη ως σήμερα κριτική επεξεργασία, εννοιών και μεθόδων. Σήμερα αρκετοί τέκτονες προσπαθούν, σαν να πρόκειται για ένα κοινό βέβηλο σωματείο, να εισάγουν στον Τεκτονισμό την νοοτροπία των Κοινωνιών και τις γνώσεις τού επαγγέλματος των και όχι να ερευνήσουν τις Αρχές του « όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί δια της από αιώνων Παραδόσεως » ώστε να προσπαθήσουν, σαν προοπτική, να τις εφαρμόσουν στην Κοινωνία.

Όσο η κατάσταση αυτή ισχύει θα πρέπει να περιμένουμε ότι η « κακοδαιμονία », αν βέβαια είμαστε πρόθυμοι και έχουμε το θάρρος να παραδεχτούμε ότι υπάρχει κάτι τέτοιο, τα αίτια τής οποίας οφείλονται αποκλειστικά στον καθένα μας, θα ακολουθεί αύξουσα πορεία. Εκτός και εάν επιστρέψουν στις Ρίζες τής παραδόσεως, των Αρχών και των Μυήσεων τους. Κλείνω εδώ με τα ρομαντικά λόγια ενός Ενδόξου και Κραταιού Τέκτονος, ο οποίος το έτος 1904 έλεγε στην στοά τού Μαραθώνος των Αθηνών : « Είναι προτιμότερο να έχουμε τον Ναό μας σε τρώγλες και να είμεθα ελάχιστοι οι κατανοούντες το έργο αυτό το οποίον μας παρέδωσαν μόχθοι τόσων αιώνων, παρά να είμεθα πολλοί και να συνεδριάζουμε εις καλλιμάρμαρα μέγαρα, λέγοντες και διδασκόμενοι εις αυτά, ιδέες ξένες προς την Τεκτονική αποστολή.»

Ιόλαος